

UZASADNIENIE

Decyzją z 13.08.2018 r., na podstawie art. 83 ust.1 oraz art. 32 ustawy z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2017 r., poz. 1778 ze zm.) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że S. B. jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne, wynosi łącznie na dzień wydania decyzji, tj. na dzień 13.08.2018 r. 4002,54 zł, w tym:

1) z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od grudnia 2017 r. do lipca 2018 r. w kwocie 1465,68 zł, odsetek za zwłokę 15 zł,

2) z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od grudnia 2017 r. do lipca 2018 r. w kwocie 2536,86 zł, odsetek za zwłokę 54zł /decyzja k. 14 akt ZUS/.

Uznając powyższą decyzję za krzywdzącą S. B., będąc reprezentowaną przez profesjonalnego pełnomocnika, złożyła od niej odwołanie, wnosząc o zmianę skarżonej decyzji i o zasądzenie na rzecz wnioskodawczyni kosztów postępowania według norm przepisanych, zarzucając, że kwestionuje rozliczanie przez organ rentowy przedawnionych należności składkowych, kosztów egzekucji i odsetek za okres sierpień 2005 r. – listopad 2005 r. Podniosła, że w zaskarżonej decyzji nie wskazano na jakie zaległości rozliczone zostały wpłaty składek za miesiące grudzień 2017 r. – lipiec 2018 r. Dodała, że z rozliczenia wpłat przekazanych na (...) wg stanu na 24.04.2018 r. wynika, że były to zaległości za okres od sierpnia 2005 r. do listopada 2005 r. wywodząc, że były to wierzytelności przedawnione, wskazując, że termin przedawnienia wynosi maksymalnie 10 lat, a zatem wszelkie zaległości składkowe wnioskodawczyni przedawniły się najpóźniej w listopadzie 2015 r. Argumentowała, że zgodnie z art. 502 k.c. wierzytelność przedawniona może być potrącona jeżeli w chwili gdy potrącenie stało się możliwe, przedawnienie jeszcze nie nastąpiło a w okresie powstania wymagalności składek za okres od sierpnia 2005 r. do listopada 2005 r. już były przedawnione i nie można było ich potrącić ze składkami bieżącymi. Podniosła, że zgodnie z art. 499 k.c. potrącenia dokonywa się przez oświadczenie złożone drugiej stronie i ma ono moc wsteczną od chwili, kiedy potrącenie stało się możliwe, akcentując, że oświadczenie takie nigdy nie zostało złożone przez ZUS wnioskodawczyni. Konkludując stwierdziła, że organ rentowy bez podstawy prawnej dokonał rozliczenia na zaległości składkowe wpłat składek za okres grudzień 2017 r. czerwiec 2018 r. wywodząc, że w związku z powyższym wnioskodawczyni za w/w okres nie posiada zadłużenia z tytułu składek, gdyż posiada dowody wpłat należnych składek w terminie i we właściwej wysokości /odwołanie k. 3/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując dotychczasowe stanowisko w sprawie. Zakład argumentował, że z dokumentów zaewidencjonowanych w systemie ZUS wynika, że wnioskodawczyni nie uregulowała należnych składek jak również nie wyrejestrowała pozarolniczej działalności gospodarczej wobec czego na jej koncie tworzą się deklaracje generowane systemowo, akcentując, że z (...) wynika, że skarżąca nie zgłosiła zawieszenia ani zaprzestania prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Zakład wyjaśnił, że od 1.01.2018 r. zmieniły się zasady opłacania i rozliczania składek dzięki czemu płatnik opłaca składki jednym przelewem i każdą wpłatę dzieli się proporcjonalnie na wszystkie rodzaje opłacanych składek na podstawie ich udziału w ostatniej deklaracji rozliczeniowej. Mając na uwadze powyższe ZUS wydał decyzję określającą wysokość zadłużenia składek za okres od grudnia 2017 r. do lipca 2018 r., zaznaczając, że na dzień 13.04.2017 r. tj. wystawienia zawiadomienia o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy za okres od sierpnia 2005 r. do grudnia 2006 r. wszystkie należności były wymagalne, a po uprawomocnieniu się tej decyzji zadłużenie skierowano do przymusowego dochodzenia drogą postępowania egzekucyjnego, jednak nie zweryfikowano wymagalności składek uwzględniając zawieszenie biegu terminu przedawnienia o okoliczności skutkującej zawieszeniem tego biegu tj. od dnia złożenia wniosku o umorzenie należności (abolicja z 16.12.2013 r.) do dnia uprawomocnienia się decyzji o umorzeniu (17.07.2015 r.), od dnia wszczęcia postępowania w sprawie określenia wysokości zadłużenia daty doręczenia w dn. 19.04.2017 r. przed datą wszczęcia postępowania w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy, wskazując w konkluzji, że organ rentowy

sporządzi w związku z tym wniosek o odpisanie przedawnionych należności za sierpień 2005 r. Jednocześnie ZUS podał, że składki za wrzesień 2005 r. przedawniłyby się 11.10.2015 r. uwzględniając zawieszenie biegu przedawnienia o okres abolicji tj. 16.12.2013 r. – 17.07.2015 r. przedawnienie nastąpiłoby w dn. 12.05.2017 r., jednakże wszczęcie postępowania w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek nastąpiło 19.04.2017 r. tj. w okresie wymagalności, a pozostałe miesiące tj. od października 2005 r. do grudnia 2006 r. wymienione w decyzji z 1.06.2017 r. są wymagalne. Ponadto ZUS wyjaśnił, że odwołująca zaskarżyła też decyzję z 20.07.2018 r. którą stwierdzono, że z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej odwołująca podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od 1.08.1999 r. do 31.08.1999 r., od 1.11.1999 r. do 30.11.1999 r., od 1.02.2000 r. do 29.02.2000 r., od 16.05.2016 r. do 30.06.2017 r., od 1.08.2017 r. do 30.11.2017 r., nie podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od 1.01.1999 r. do 31.07.1999 r., od 1.09.1999 r. do 31.10.1999 r., od 1.12.1999 r. do 31.01.2000 r., od 1.03.2000 r. do 31.12.2006 r., od 1.07.2017 r. do 31.07.2017 r., od 1.12.2017 r. do 30.06.2017 r., w sprawie którego to odwołania toczy się przed Sądem Okręgowym w Łodzi postępowanie /odpowiedź na odwołanie k. 6-7/

Na rozprawie w dn. 6.02.2019 r. pełnomocnik wnioskodawczyni poparł odwołanie a pełnomocnik ZUS wniósł o jego oddalenie i złożył akta abolicyjne oraz wniosek o odpisanie przedawnionych należności z tytułu składek /e-prot. z 6.02.2019 r.: 00:01:48, 00:06:26, 00:15:52/.

Na rozprawie z 15.05.2019 r. – bezpośrednio poprzedzającej wydanie wyroku w nn. sprawie – strony podtrzymały dotychczasowe stanowiska /e-prot. z 15.05.2019 r.: 00:00:55, 00:17:19/.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Wnioskodawczyni – S. B. prowadzi na podstawie wpisu do (...) pozarolniczą działalność gospodarczą, której nie zawieszala, ani nie zgłaszała zaprzestania jej prowadzenia. Na koncie odwołującej jako płatnika składek generowane są systemowo deklaracje rozliczeniowe. Wnioskodawczyni w pierwszych latach prowadzonej działalności nie opłacała składek w ogóle lub w nieprawidłowych wysokościach i terminach. W stosunku do wnioskodawczyni prowadzonych było kilka egzekucji w oparciu o kilkanaście tytułów wykonawczych.

/niesporne, a nadto akta egzekucyjne załączone do akt ZUS/.

W dn. 16.12.2013 r. wnioskodawczyni złożyła wniosek o umorzenie należności z tytułu składek na podstawie ustawy z 9.11.2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą /niesporne/.

W dn. 25.03.2014 r. ZUS wydał decyzję określającą:

1. że wg stanu na dzień 16.12.2013 r. umorzeniu będą podlegały należności z tytułu składek na:

a/ ubezpieczenia społeczne za okres 8.2000 r., 12.2000 r. -4.2002 r., 4-5.2003 r., 7.2003 r. – 12.2006 r. w łącznej kwocie 62436,17 zł, w tym z tytułu: składek 27.973,99 zł, odsetek 34426,98 zł, koszty upomnienia 35,20 zł,

b/ ubezpieczenie zdrowotne za okres 5.2001 r. – 4.2002 r., 4-5.2003 r., 7.2003 r. – 12.2006 r., w łącznej kwocie 17065,50 zł, w tym z tytułu składek 7931,52 zł, odsetek 9098,78 zł, koszty upomnienia 35,20 zł,

c/ na Fundusz Pracy za okres 2.2001 r.- 4.2002 r., 4-5.2003 r., 7.2003 r. – 12.2006 r. w łącznej kwocie 4352,99 zł w tym z tytułu składek 1957,74 zł, odsetek 2377,65 zł, koszty upomnienia 17,60 zł,

2. warunki umorzenia wskazując, że należności z tytułu składek za okres od 1.01.1999 r. nieobjęte postępowaniem o umorzenie należy uregulować w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się tejże decyzji /decyzja k. 21 akt ZUS/.

Powyższa decyzja uprawomocniła się 12.05.2014 r. /niesporne/.

Ponieważ wnioskodawczyni nie opłaciła w terminie do 12.05.2015 r. ww. należności wraz odsetkami naliczonymi do dnia wpłaty włącznie zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz wydanym na jej podstawie rozporządzeniu Rady Ministrów z 18. (...). w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których obowiązany jest ZUS (Dz.U. z 2008 r., Nr 78, poz. 465 ze zm.) ZUS wydał decyzję z 2.06.2015 r. mocą której odmówił umorzenia należności z tytułu rzeczonych składek.

W związku z powyższym bieg terminu przedawnienia zaległych należności składkowych uległ zawieszeniu od 16.12.2013 r. do 17.07.2015 r.

/decyzja k. 41 akt ZUS/.

Pismem z dnia 10.04.2017r., które wnioskodawczyni odebrała w dniu 19.04.2017r. (podpis na zwrotce pocztowej) organ rentowy zawiadomił wnioskodawczynię o wszczęciu postępowania z urzędu w sprawie nieopłaconych składek za okres od 08/2005 do 12/2006. /k. 1 i 2 akta rentowe dotyczące postępowania egzekucyjnego/.

Decyzja w tej sprawie została wydana w dniu 1.06.2017r.. a doręczona wnioskodawczyni w dniu 7.06.2017r. (podpis na zwrotce pocztowej). /k. 7 i 8 akta rentowe dotyczące postępowania egzekucyjnego/.

Od powyższej decyzji nie zostało wniesione odwołanie. /niesporne/.

Po uprawomocnieniu się ww. decyzji należności objęte jej treścią zostały skierowane do postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Dyrektora ZUS I Oddział w L..

W związku z powyższym organ egzekucyjny, w dniu 3.08.2017r. wystawił tytuły wykonawcze o nr od (...) do (...), od (...) do (...).

W dniu 11.08.2017r. zostały sporządzone 3 zawiadomienia o zajęciu, w których zostały opisane dane dotyczące dochodzonych należności i wystawione do nich tytuły wykonawcze. Organ egzekucyjny wskazał należne odsetki oraz wysokość kosztów egzekucyjnych. Ww. zawiadomienia i tytuły wykonawcze doręczono wnioskodawczym w dniu 22.08.2017r.

/dokumenty w aktach rentowych dotyczących postępowania egzekucyjnego k. 9-41/.

W dniu 13.08.2018r. organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję, którą stwierdził, że S. B. jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne, wynosi łącznie na dzień wydania decyzji, tj. na dzień 13.08.2018 r. 4002,54 zł, w tym: 1) z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od grudnia 2017 r. do lipca 2018 r. w kwocie 1465,68 zł, odsetek za zwłokę 15 zł, 2) z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od grudnia 2017 r. do lipca 2018 r. w kwocie 2536,86 zł, odsetek za zwłokę 54zł /decyzja k. 14 akt ZUS/.

W związku z odwołaniem wnioskodawczym i podniesionym zarzutem przedawnienia organ rentowy dokonał weryfikacji wymagalności składek, na które zarachowano wpłaty dokonane przez wnioskodawczynię po 1.01.2018r. i uwzględnił fakt zawieszenia biegu przedawnienia na skutek postępowania abolicyjnego, a następnie postępowania w sprawie określenia wysokości zadłużenia - należności za miesiąc 08/2005 uległy przedawnieniu przed datą wszczęcia postępowania w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i FP. W związku z powyższym organ rentowy uwzględniając zarzut przedawnienia sporządził wniosek o odpisanie przedawnionych należności z tytułu składek za 08/2005 r. /wniosek złożony do akt sądowych na rozprawie w dniu 6.02.2019r. k. 21-22/.

Wobec powyższego najstarsza nieprzedawniona należność składkowa to składki za wrzesień 2005 r., na poczet których ZUS zaliczył zgodnie z nowymi zasadami rozliczenia składek obowiązującymi od 1.01.2018 r. wpłaty dokonane przez płatniczkę po tym dniu tabela rozliczenia wpłat k. 19-20).

Postępowanie egzekucyjne wobec odwołującej nie zostało zakończone i wpłaty dokonywane przez wnioskodawczynię na bieżące należności, zostały zarachowane na poczet najstarszych należności objętych tytułami egzekucyjnymi wystawionymi w dniu 3.08.2017r. (tabela rozliczenia wpłat k. 19-20).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dowodów w postaci dokumentów zalegających w aktach sprawy i w załączonych aktach organu rentowego, których nie kwestionowała żadna ze stron, a i Sąd nie znalazł powodów by czynić to z urzędu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie podlega oddaleniu.

Zgodnie z art. 46 ust. 1 ustawy z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2019 r., poz. 300 t.j. ze zm.) płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy.

Zgodnie zaś z art. 32 w/w ustawy do składek na Fundusz Pracy, Solidarnościowy Fundusz (...), Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

Zgodnie z art. 47 ust.1 w/w ustawy płatnik składek przesyła w tym samym terminie deklarację rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłaca składki za dany miesiąc, z zastrzeżeniem ust. 1a, 2a i 2b, nie później niż: 1) do 10 dnia następnego miesiąca - dla osób fizycznych opłacających składkę wyłącznie za siebie; 2) do 5 dnia następnego miesiąca - dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych; 3) do 15 dnia następnego miesiąca - dla pozostałych płatników.

Zgodnie z art. 83 ust. 1 w/w ustawy, Zakład wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności: 1) zgłaszania do ubezpieczeń społecznych, 1a) ustalania płatnika składek; 2) przebiegu ubezpieczeń; 3) ustalania wymiaru składek i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu składek; 3a) ustalania wymiaru składek na Fundusz Emerytur Pomostowych i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu tych składek; 4) ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych; 5) wymiaru świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Wstępnie przypomnieć należy, że w n/n sprawie ZUS zaskarżoną decyzją określił wysokość zadłużenia wnioskodawczyni stwierdzając, że dotyczy to okresu od grudnia 2017 r. do lipca 2018 r.

Wydając powyższą decyzję ZUS uwzględnił wprowadzoną z dniem 1.01.2018 r. zmianę zasad i trybu postępowania w sprawie rozliczenia składek, do której poboru jest zobowiązany ZUS w drodze rozporządzenia Rady Ministrów z 21.09.2017 r. – Dz.U. z 2017 r., poz. 1831, zgodnie z którym wpłata dokonana przez płatnika zostaje zaliczona na poszczególne fundusze począwszy od należności o najwcześniejszym terminie płatności - §12 w/w rozporządzenia. W § 24 w/w rozporządzenia wskazana została kolejność pokrywania należności z dokonanej wpłaty z zachowaniem zasady proporcjonalności. Przypomnieć należy, że od 1 stycznia 2018 roku każdy płatnik ZUS będzie miał własny indywidualny numer rachunku składkowego. Każdy płatnik, w tym wnioskodawczyni, byli o tym informowani. Zakład dokonuje rozliczenia dokonanej przez płatnika składek wpłaty na koncie płatnika i zewidencjonowania danych na koncie ubezpieczonego za dany miesiąc kalendarzowy na podstawie deklaracji oraz raportów lub deklaracji korygującej i raportów korygujących, w części przypadającej na dany fundusz według ściśle ustalonego porządku. Podstawą do

przeniesienia wpłaconych kwot są dane wskazane w raportach miesięcznych. Od 1.01.2018 r. składki opłacane są jednym zwykłym przelewem na indywidualny numer rachunku płatniczego. W efekcie kwota musi być całościowa, nie można podać rodzaju składki, na jaką dokonuje się płatności, nie można również podać osoby, za którą opłacana będzie składka. Wpłata od 1.01.2018 r. będzie rozliczana proporcjonalnie na wszystkie składki, zarówno własne, jak i za osoby ubezpieczone. Wpłata od 1.01.2018 r. będzie rozliczana według zasady: 1) proporcjonalnego procentowego podziału wpłaty według kwot składek przypadających do zapłaty na poszczególne fundusze na podstawie danych zawartych w deklaracji złożonej za ostatni miesiąc kalendarzowy albo 2) w przypadku gdy płatnik składek nie złożył deklaracji – według procentowego udziału składek na poszczególne fundusze w kwocie wpłaty, na podstawie stóp procentowych składek na poszczególne fundusze dla płatnika składek opłacającego składki na własne ubezpieczenia. W przypadku gdy wpłata dokonana po terminie nie uwzględnia odsetek za zwłokę, zakład rozlicza dokonaną wpłatę proporcjonalnie na pokrycie kwoty zaległych składek oraz kwoty odsetek za zwłokę w stosunku, w jakim w dniu wpłaty pozostaje kwota zaległości z tytułu składek do kwoty odsetek za zwłokę. Powoduje to, że przedawniona płatność powinna być powiększona o odsetki, w przeciwnym wypadku – tj. gdy płatnik zapłaci tylko zaległą kwotę bez odsetek - płatność zostanie przekazana w części z urzędu na poczet odsetek za zwłokę. W przypadku innych składek (zdrowotne, FP itd.), po proporcjonalnym podziale wpłaty dochodzi do zaliczenia jej na poczet składki o najwcześniejszym terminie płatności. Stąd też wpłaty dokonywane przez wnioskodawczynię po 1.01.2018 r. stosownie do w./w zasad ZUS rozliczył na najstarsze nieprzedawnione należności.

Z uwagi na podniesiony zarzut przedawnienia przez stronę skarżącą Sąd zważył, że najstarsze nieprzedawnione należności to składki za miesiąc 09/2005, która to należność stała się wymagalna w dniu 11.10.2005r. Sąd miał na uwadze, że po podniesieniu zarzutu przedawnienia w odwołaniu od zaskarżonej decyzji ZUS złożył wniosek o odpisanie przedawionych należności za sierpień 2005 r. /k. 21-22 /.

Dla oceny zasadności podniesionego zarzutu należało w sprawie uwzględnić fakt, że były prowadzone 2 postępowania skutkujące zawieszeniem biegu terminu przedawnienia, a mianowicie: postępowanie administracyjne wszczęte na wniosek wnioskodawczyni dnia 16.12.2013r. w sprawie o umorzenie należności z tytułu składek na podstawie ustawy abolicyjnej z dnia 9.11.2012r. (art. 1 ust. 15 ww. ustawy z dnia 9.11.2012r.), a ponadto postępowanie administracyjne wszczęte z urzędu na podstawie zawiadomienia z dnia 10.04.2017r. w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek (art. 24 ust. 5 f ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych -jt. Dz.U. z 2017r., poz. 1778).

Z materiału aktowego wynika, że w dniu 16.12.2013r. zgodnie z wnioskiem wnioskodawczyni zostało wszczęte postępowanie w sprawie umorzenia należności z tytułu składek na podstawie ustawy z 9.11.2012 r. w efekcie, którego w dniu 2.06.2015 r. organ rentowy wydał decyzję o odmowie umorzenia zaległości, bowiem wnioskodawczyni nie wykonała wcześniejszej decyzji określającej warunki umorzenia, pomimo pisma organu rentowego z dnia 9.02.2015 przypominającego o zbliżającym się terminie wykonania tej decyzji. Decyzja o odmowie umorzenia została doręczona wnioskodawczyni 16.06.2015r. i wobec jej niezaskarżenia jest prawomocna od 17.07. 2015 r., a zatem bieg terminu przedawnienia uległ zawieszeniu od 16.12.2013 r. do 17.07.2015 r.

Ponadto Sąd zważył, że pismem z dnia 10.04.2017r.. które wnioskodawczyni odebrała w dniu 19.04.2017r. (podpis na zwrotce pocztowej) organ rentowy zawiadomił wnioskodawczynię o wszczęciu postępowania z urzędu w sprawie nieopłaconych składek za okres od 08/2005 do 12/2006, po zakończeniu którego ZUS wydał decyzję w dniu 1.06.2017r., którą doręczono wnioskodawczyni w dniu 7.06.2017r. (podpis na zwrotce pocztowej). Odwołująca od w/ w decyzji nie wniosła odwołania.

Mając na uwadze treść odwołania Sąd zważył, że regulację zagadnienia przedawnienia składek zawarto w art. 24 ust. 5-6 u.s.u.s. Przepis ten znajduje zastosowanie wprost do składek na ubezpieczenia społeczne, zaś odpowiednio do składek na ubezpieczenie zdrowotne (art. 93 ust. 2 u.s.o.z.; przed 1 października 2004 r. art. 33 ust. 2 ustawy z 23 stycznia 2003 r. o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia, Dz.U. z 2003 r., nr 45, poz. 391) i Fundusz Pracy (art. 32 u.s.u.s.).

Obecne brzmienie art. 24 ust. 4 zostało nadane przez ustawę z 28 kwietnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2011 r. nr 138, poz. 808) zmieniającą u.s.u.s. z dniem 20 lipca 2011 r., a następnie przez ustawę z 16 września 2011 r. o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców (Dz.U. z 2011 r., nr 232, poz. 1378, dalej: u.r.n.o.) z dniem 1 stycznia 2012 r.

Od 1 stycznia 2003 r. do 31 grudnia 2011 r. termin przedawnienia należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne wynosił 10 lat licząc od dnia, w którym stały się wymagalne. Od 1 stycznia 2012 r. należności te ulegają przedawnieniu po upływie 5 lat, licząc od dnia, w którym stały się wymagalne. Zgodnie z art. 27 u.r.n.o. 5 letni termin stosuje się również do przedawnienia należności z tytułu składek, którego bieg rozpoczął się przed 1 stycznia 2012 r., z tym, że bieg przedawnienia rozpoczyna się od 1 stycznia 2012 r. (ust. 1). Jeżeli jednak przedawnienie rozpoczęte przed 1 stycznia 2012 r. nastąpiłoby zgodnie z przepisami dotychczasowymi wcześniej, przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu (ust. 2). Zatem wybór odpowiedniego terminu przedawnienia, zależy od tego, który z nich upłynie wcześniej.

Termin przedawnienia należności w przypadkach określonych w art. 24 ust. 5a-6 u.s.u.s. ulega przerwaniu lub zawieszeniu. Przerwanie biegu przedawnienia ma ten skutek, że po ustaniu okoliczności powodującej przerwanie biegu przedawnienia, termin przedawnienia biegnie od nowa. Zawieszenie biegu terminu przedawnienia sprawia zaś, że w terminie przedawnienia nie uwzględnia się co prawda okresu, w którym bieg przedawnienia był zawieszony, ale uwzględnia się okres przedawnienia, który poprzedzał okres zawieszenia. Zmiana stanu prawnego wprowadzona od 1 stycznia 2003 r. przez dodanie art. 24 ust. 5b u.s.u.s. dotyczyła zawieszenia terminu przedawnienia. Przepis ten przewidywał zawieszenie biegu terminu przedawnienia, od dnia wszczęcia do dnia zakończenia postępowania egzekucyjnego oraz sądowego, z wyłączeniem wcześniejszych faz postępowania. Na skutek kolejnej nowelizacji przepisów od 1 lipca 2004 r. ustawodawca rozszerzył zakres zawieszenia biegu terminu przedawnienia na okres od podjęcia pierwszej czynności zmierzającej do wyegzekwowania należności składek, o której dłużnik został zawiadomiony, do dnia zakończenia postępowania egzekucyjnego.

Stosownie do obowiązującego już w 2004 r. art. 24 ust. 5b u.s.u.s. bieg terminu przedawnienia zostaje zawieszony od dnia podjęcia pierwszej czynności zmierzającej do wyegzekwowania należności z tytułu składek, o której dłużnik został zawiadomiony, do dnia zakończenia postępowania egzekucyjnego.

Zgodnie z art. 24 ust. 5f u.s.u.s. w przypadku wydania przez Zakład decyzji ustalającej obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym, podstawę wymiaru składek lub obowiązek opłacania składek na te ubezpieczenia, bieg terminu przedawnienia ulega zawieszeniu od dnia wszczęcia postępowania do dnia, w którym decyzja stała się prawomocna. Wedle tego przepisu, zawieszenie biegu terminu przedawnienia zależy od wszczęcia postępowania o podstawę wymiaru składek lub obowiązek ich opłacenia i następuje z momentem wydania decyzji w tym przedmiocie, zaś prawomocność decyzji decyduje wyłącznie o zakończeniu stanu zawieszenia. Wydanie decyzji powoduje zawieszenie biegu przedawnienia od dnia wszczęcia postępowania w przedmiocie określenia wysokości należności z tytułu składek (por. wyrok SA we Wrocławiu z 4 kwietnia 2012 r., III AUa 1714/11, LEX nr 1714/11), pod warunkiem że należności nie przedawniły się przed dniem wydania decyzji (zob. wyrok SN z 29 maja 2013 r., I UK 613/12, OSNP 2014/3/44).

Odnosząc powyższe rozważania do n/n sprawy Sąd zważył, że obowiązujący poprzednio 10 letni bieg terminu przedawnienia uległ zawieszeniu od dnia 16.12.2013r. do 17.07.2015r. w związku ze złożonym wnioskiem o umorzenie należności w trybie ustawy abolicyjnej. Zatem wszczęcie postępowania w przedmiocie określenia wysokości zadłużenia przyjmując datę zawiadomienia o wszczęciu (10.04.2017r.). jak i datę doręczenia wnioskodawczym zawiadomienie o wszczęciu (19.04.2017r) nastąpiło w okresie wymagalności składki za 09/2005r. Z powyższego wynika, że ZUS prawidłowo uznał, że składka za 09.2005 i składki za następne okresy objęte decyzją z dnia 1.06.2017r. są nadal wymagalne.

Uwzględniając fakt zawieszenia biegu przedawnienia na skutek postępowania abolicyjnego, a następnie postępowania w sprawie określenia wysokości zadłużenia - należności za miesiąc 08/2005 uległy przedawnieniu przed datą

wszczęcia postępowania w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i FP i w związku z powyższym organ rentowy uwzględniając zarzut sporządził wniosek o odpisanie przedawnionych należności z tytułu składek za (...).

Natomiast po uprawomocnieniu się decyzji (...).06.2017r należności objęte jej treścią zostały skierowane do postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Dyrektora ZUS I Oddział w L.. W zawiązku z powyższym organ egzekucyjny, w dniu 3.08.2017r. wystawił tytuły wykonawcze o nr od (...) do (...), od (...) do (...). W dniu 11.08.2017r. zostały sporządzone 3 zawiadomienia o zajęciu, w których zostały opisane dane dotyczące dochodzonych należności i wystawione do nich tytuły wykonawcze. Organ egzekucyjny wskazał należne odsetki oraz wysokość kosztów egzekucyjnych. Ww. zawiadomienia i tytuły wykonawcze doręczono wnioskodawczym w dniu 22.08.2017r. Sąd zważył, że postępowanie egzekucyjne nie zostało zakończone, albowiem z tabeli rozliczenia wpłat złożonej przez ZUS do akt sprawy /k. 19-20/ wynika, że wpłaty dokonywane przez wnioskodawczynię na bieżące należności, zostały zarachowane na poczet najstarszych należności objętych tytułami egzekucyjnymi wystawionymi w dniu 3.08.2017r. Z uwagi zatem na trwanie postępowania egzekucyjnego zawieszenie biegu terminu przedawnienia nadal obowiązuje.

W konsekwencji powyższych rozważań Sąd zważył, że organ rentowy prawidłowo zaliczył wpłaty dokonane przez wnioskodawczynię po 1.01.2018r. na najstarszą nieprzedawnioną należność, począwszy od 09/2005 r., a ponadto prawidłowo rozliczył każdą wpłatę zarachowując ją proporcjonalnie zgodnie z kolejnością pokrywania należności wynikającą z aktualnie obowiązujących przepisów, co wynika ze złożonego rozliczenia każdej wpłaty dokonanej przez skarżącą po 1.01.2018r. złożonego przez ZUS na rozprawie w dniu 6.02.2019r. /K. 19-20/.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy uznał, że zaskarżona decyzja organu rentowego jest prawidłowa. W konsekwencji odwołanie podlegało oddaleniu na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. o czym orzeczono, jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

W punkcie drugim sentencji wyroku Sąd Okręgowy, na podstawie art. 102 k.p.c. nie obciążył wnioskodawczyni obowiązkiem zwrotu kosztów procesu. Obciążenie strony, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, może w okolicznościach konkretnej sprawy pozostawać trudne do pogodzenia z poczuciem sprawiedliwości oraz zasadami współzycia społecznego. Z tego względu ustawodawca przewidział w przytoczonym przepisie specjalne unormowanie pozwalające nie obciążać strony przegranej obowiązkami zwrócenia przeciwnikowi całości lub części kosztów. Ideę tę urzeczywistnia wyrażona w komentowanym przepisie zasada słuszności. Należy zauważyć, iż art. 102 k.p.c. nie konkretyzuje w żaden sposób pojęcia wypadków szczególnie uzasadnionych. Ocena, czy taki wypadek rzeczywiście zachodzi, pozostawiona została uznaniu Sądu. Musi ona mieć na względzie całokształt okoliczności sprawy, a zatem te związane z przebiegiem procesu, ale również pozostające poza jego zakresem. Okoliczności te powinny być oceniane przede wszystkim z punktu widzenia zasad współzycia społecznego. Kryteria pomocne przy rozstrzygnięciu o istnieniu, czy też nieistnieniu przesłanek zastosowania zasady słuszności wskazane zostały w licznych orzeczeniach Sądu Najwyższego. W ocenie Sądu, okoliczności niniejszej sprawy wskazują, że możliwym jest zastosowanie powołanego przepisu art.102 k.p.c. Mając na uwadze, że rozstrzygnięcie niniejszej sprawy uwzględnia z jednej strony fakt, że częściowo słusznie wnioskodawczyni zarzuciła przedawnienie należności składkowych bo skutkowało to odpisaniem dopiero w toku postępowania sądowego przedawnionych należności za sierpień 2005 r. przez ZUS po zapoznaniu się z zarzutami zawartymi w odwołaniu od skarżonej decyzji, a także, że organem egzekucyjnym jest ZUS, z drugiej strony mając na uwadze, że skarżona decyzja została wydana z uwzględnieniem nowych przepisów regulujących dopiero od 1.01.2018 r. opisane wyżej zasady rozliczania zaległych należności składkowych na podstawie wpłat dokonywanych przez płatników po tym dniu, Sąd doszedł do przekonania, że skarżąca mogła być subiektywnie przekonana o zasadności swojego odwołania w zakresie w jakim kierowała wątpliwości co do samego sposobu rozliczenia proporcjonalnego jej wpłat po 1.01.2018 r. na poczet najstarszych należności składkowych.